

Nordreisa kommune

postmottak@nordreisa.kommune.no

Tromsø, 23.03.2026

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Troms, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Naturvernforbundet Troms, Naturvernforbundet Nordreisa, Nord-Troms Turlag, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Nordnorsk Botanisk Forening, Tromsø Casting- og Fluefiskeforening og Midt-Troms Naturlag.

Høringsuttalelse: Områderegulering for næringsområdet Hjellneset Sak 23/166.

Planprogram og varsel om oppstart, Nordreisa kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivsorganisasjonene med sitt virke i regionen.

Sakens bakgrunn

Planprogrammet utarbeides som følge av at det skal utarbeides områdeplan med konsekvensutredning for område BN4 – Hjellneset, Nordreisa kommune iht. plan- og bygningslovens § 12-2 jf. § 4-1. Reguleringsplannavn er Områderegulering for næringsområde – Hjellneset, med planID 5544_2025001.

Nordreisa kommune startet opp arbeidet med kommuneplanens arealdel i 2007, og arbeidet med denne fram til den ble vedtatt i 2014. Gjennom denne planprosessen ble det avsatt arealer for et nytt næringsområde på Hjellneset. I tilknytning til næringsområde BN4 – Hjellneset ble det også avsatt areal til SHA 3 Havn i tilknytning til en fremtidig dypvannshavn samt SPA 2 Parkering og VS 1 Småbåthavn. I løpet av 2023 ble HRP AS engasjert for å utarbeide en detaljreguleringsplan for næringsområde BN 4. Utfra en totalvurdering hadde Nordreisa kommune besluttet at verken dypvannshavn, parkering eller småbåthavn skulle inkluderes i planarbeidet. (Sakens dokumenter)

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
troms@fnf-nett.no | Postboks 4554 Giæverbukta 9240 Tromsø
951 75 403 | organisasjonsnummer 996 197 786
www.fnf-nett.no/troms

Våre viktigste innspill:

1. Store negative konsekvenser

Utbyggingen vil påvirke naturmangfold, myr, marint liv, landskap og friluftsliv i svært stor grad.

2. Ikke dokumentert behov for sjønær plassering

Dypvannshavn, småbåthavn og parkering er tatt ut – dermed må behovet vurderes på nytt.

3. Kunnskapsgrunnlaget er utilstrekkelig

Hele området må kartlegges. Fravær av registreringer er ikke fravær av naturverdier.

4. Vannmiljø mangler i planprogrammet

Dette er en alvorlig svakhet, særlig i en nasjonal laksefjord.

5. Lysforurensning må inn som eget tema

Relevante veiledere og ny forskning må brukes.

6. 0-alternativet må beskrives tydeligere

I tråd med gjeldende statlig tolkningsuttalelse- vi anbefaler en faglig henvisning i teksten.

7. Bedre koordinering av medvirkningsprosesser

Særlig med pågående kystsoneplan og kommuneplanens arealdel.

8. FNF Troms er tilgjengelig for dialog, kontaktinformasjon og bidrag.

Spørsmål om behovet for en sjønær tomt

I løpet av 2023 ble HRP AS engasjert for å utarbeide detaljreguleringsplan for næringsområde BN 4. Nordreisa kommune besluttet da, etter en samlet vurdering, at verken dypvannshavn, parkering eller småbåthavn skulle inngå i planarbeidet.

Plassering av tiltaket og planens formål

Planprogrammet må avklare om planens formål **faktisk forutsetter direkte sjøtilknytning, særlig fordi dypvannskai, parkering og småbåthavn ikke inngår i det aktuelle planarbeidet.**

Dersom slik sjøavhengighet ikke kan dokumenteres, svekkes begrunnelsen for lokaliseringen betydelig. I så fall må alternative plasseringer eller behov vurderes i den pågående kommuneplanens arealdel for å unngå unødvendige inngrep i et område med svært store natur- og friluftslivsverdier.

For tydelighetens skyld anbefaler vi at planprogrammet innledningsvis kort redegjør for om de nevnte delene av planen (f.eks. kai og havnefunksjoner) er tenkt utredet på et senere tidspunkt, slik det omtales på side 14. En slik presisering vil styrke vurderingen av samlet belastning i en fremtidig konsekvensutredning og gjøre det mulig å vurdere planforslaget i sin helhet.

Det bør også komme tydeligere fram om det er aktuelt å ikke gå videre med planforslaget i nåværende form eller på valgt lokalitet. Vi viser her til kommunens egen formulering: «Kommunen vil vurdere målsettingen for utvikling av næringsarealet samt videre planprosess før planprogrammet fastsettes.»

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Kunnskapsgrunnlaget er utilstrekkelig. Kartleggingen må omfatte hele planområdet, ikke bare myrområder. Fravær av registrerte naturverdier i databaser kan ikke tolkes som fravær av verdier i naturen. Det må gjennomføres feltkartlegginger i riktige sesonger og etter oppdatert metodikk.

Naturmangfold - utredningstema

Vi deler vurderingen i planprogrammet om at planforslaget utløser krav om konsekvensutredning, og vi støtter at det både er natur- og friluftslivsinteresser i området som krever et solid og oppdatert kunnskapsgrunnlag før planprosessen kan gå videre.

Virkninger for marint naturmangfold/naturtyper- utredningstema

- Risiko ved mudring, fylling og avrenning
- Sårbarheten til villaks og sjølevende organismers oppvekstområder

Reisafjorden er en **nasjonal laksefjord**, og tiltak som innebærer steinfyllinger, anleggsvirksomhet og økt avrenning medfører betydelig risiko for **mudderflak og tilslamming av sjøbunn**. Dette kan svekke tilgangen på mat for laks og andre marine arter i fjordsystemet, og bør inkluderes som et eget vurderingstema i konsekvensutredningen. Dette gjelder særlig fordi villaksen i Reisaelva er rødlistet og allerede under sterkt press fra klimaendringer og påvirkning i vassdraget.

Omfang utredning naturtyper/naturmangfold

Planprogrammet legger opp til både naturmangfoldutredning og naturtypekartlegging av myr. **Dette støtter vi fullt ut**, samtidig som vi mener følgende bør innarbeides tydeligere:

Kartleggingen bør ikke avgrenses til myrområder alene. Det aktuelle planområdet består av en mosaikk av myr, våtmark, skog, strandsoner og annen intakt/uberørt natur. Hele planområdet må derfor inngå i kartleggingen for å gi et helhetlig bilde av naturverdiene og økologiske sammenhenger.

Utredningsbehov:

Gitt områdets funksjon som leveområde for sjøfugl og annen fauna, samt den kritiske situasjonen for flere sjøfuglbestander nasjonalt¹, er det særlig viktig med grundig kartlegging av:

- Planter og vegetasjonstyper
- Insekter
- Fugleliv (inkludert sjøfugl og trekkfugl)

Dette er også relevant fordi planområdet ligger i tilknytning til en **nasjonal laksefjord**, der økologiske sammenhenger mellom sjøfugl, fisk, tangsamfunn og bunndyr er viktige.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-handlingsplan-for-a-bedre-situasjonen-for-sjofuglbestandene/id3082271/>

Lokal kunnskap

Nordreisa har mange engasjerte lokale artskartleggere og kunnskapsbærere. Dersom disse ikke allerede er involvert, anbefaler vi at kommunen kontakter FNF Troms for videre formidling av kontaktinformasjon. Lokalkunnskap vil styrke datagrunnlaget, spesielt der det finnes lang tidsseriekunnskap om naturtilstand, fugleliv og endringer over tid.

Vannmiljø

Vannmiljø er ikke oppført som eget utredningstema i planprogrammet. Dette er en betydelig mangel sett i lys av gjeldende vannforvaltning, ettersom tiltaket ligger i direkte tilknytning til både bekker, elveløp og Reisafjorden – en nasjonal laksefjord med høye miljøkrav. Planforslaget innebærer risiko for påvirkning som kan endre vannforekomstenes miljøtilstand, funksjon og økologiske prosesser.

For å sikre en faglig forsvarlig behandling må vannmiljø inkluderes som et eget utredningstema.
Hovedtema – Relevante påvirkninger på vannmiljøet

Tiltaket kan:

- forringe **vannkvalitet** gjennom avrenning, utslipp og tilførsel av partikler
- endre **hydrologi og hydromorfologi**, blant annet sedimenttransport, tilslamming og fysiske forhold i fjorden
- påvirke **økologiske funksjoner og habitatkvalitet**, inkludert oppvekstområder for laks og marine arter
- påvirke **kjemisk tilstand** i vannmassene og bunnsedimentene
- skape risiko for negative effekter på **pågående eller planlagte restaureringstiltak**, blant annet i Jernelva ut fra hva vi kjenner til.

Landskap og kultur

Planområdet inngår i et større sammenhengende landskap av inngrepsfri natur som allerede er under press regionalt. Inngrep i slike områder bidrar til fragmentering, økt sårbarhet og svekkede økologiske funksjoner. Vi støtter at landskap inngår i konsekvensutredningen, men anbefaler å inkludere:

- landskapets **kulturelle betydning**
- landskap som ramme for **rekreasjon**
- vurdering i en **nordlig og arktisk kontekst**

Dette er fagområder med økende oppmerksomhet og bør speiles i utredningen, se for eksempel: <https://stilling.forskning.no/stipendiat-troms-og-finnmark-uit-norges-arktiske-universitet/stipendiat-i-landskapsarkitektur/2622364>

Friluftsliv

Vi støtter vurderingene som er gjort om behovet for en konsekvensutredning av friluftsliv. Nordreisa er en kommune med et rikt og aktivt friluftsliv, både for innbyggere og tilreisende. Vi gjør oppmerksom på at deler av kunnskapsgrunnlaget er utdatert eller under oppdatering (Nord-Troms friluftsråd). Kommunen har mange aktive lokallag innen natur og friluftsliv, og vi anbefaler på det sterkeste at lokalkunnskapen involveres i utredningsarbeidet. FNF Troms bistår gjerne ved behov.

Vi gjør også oppmerksom på at blant annet Sokkelvik er et mye brukt friluftsområde året rundt. Et industriområde på Hjeltneset vil etter vår vurdering medføre økt tungtrafikk, støy og lysforurensning som vil redusere kvaliteten og tilgjengeligheten til friluftslivsområdene, og kan påvirke fremkommeligheten til Kvalbukta. Det er i dag utstrakt fritidsfiske både fra land og fra båt i det foreslåtte området. Det vil være lite attraktivt å fiske i umiddelbar nærhet til et stort industriområde, og de som ønsker å drive dette fortrenses lenger unna bebyggelsen.

Vi legger til grunn at det er Miljødirektoratets veileder for friluftsliv som legges til grunn². Det er likevel viktig at vurderingene tilpasses nordlige områder, der naturen generelt tåler mindre belastning og gjenopprettes langsommere. Dette må inngå i vurderingen av samlet belastning i influensområdene.³

Friluftsliv og folkehelse bør gis tydelig vekt i konsekvensutredningen, i tråd med stortingsmeldingen **Natur som kilde til helse og livskvalitet**.⁴

Lysforurensning

Innenfor **utredningstemaet forurensning** kan vi ikke se at lysforurensning er inkludert. Vi mener at dette temaet må inngå i konsekvensutredningen, da lysforurensning har dokumenterte virkninger på naturmangfold, friluftsliv (blant annet opplevelsen av nattehimmel og naturlig mørke), folkehelse (samt energibruk). Dette understøttes av Miljødirektoratets nylig publiserte fagmelding og vi kjenner til flere planprosesser som har inkludert dette temaet i utredningsarbeidet :

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2025/april/kunnskap-om-lysforurensning-samlet-i-en-ny-fagrapport/>

² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/plan--og-utredningsprogram/2.4-friluftsliv>

³ <https://www.highnorthnews.com/forskning/skal-kartlegge-naturslitasje-fra-turisme-i-lofoten-ved-hjelp-av-satellitter/1106653>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/?ch=4>

- Vi vil særlig fremheve at lysforurensning er et høyst relevant utredningstema ved etablering av et nytt næringsområde i uberørt og sårbar natur.
- Å inkludere dette i konsekvensutredningen vil bidra til et mer helhetlig beslutningsgrunnlag og sikre at uønskede miljøvirkninger identifiseres og håndteres på et tidlig stadium

Særlig om O- alternativet

O-alternativet utgjør sammenligningsgrunnlaget i konsekvensutredningen, og skal beskrive utviklingen **uten etablering av næringsområdet**, dvs. dagens situasjon videreført. For å sikre en transparent og kunnskapsbasert planprosess (særlig for allmennhet) anbefaler vi at omtalen av O-alternativet i planprogrammet suppleres med en faglig referanse til gjeldende tolkningsuttalelse om null-alternativet, slik som:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tolkningsuttalelse-nullalternativet-etter-forskrift-om-konsekvensutredninger-20/id3101847/>

Medvirkning

Det er positivt at workshop, dialog og inkludering av lokal kunnskap gis en tydelig plass i planprogrammet. I den videre planprosessen ber vi om at det tas behørig hensyn til at kommunen **allerede har flere omfattende og ressurskrevende medvirkningsprosesser under gjennomføring**, herunder arbeidet med kystsoneplanen og kommuneplanens arealdel. Slike prosesser forutsetter betydelig tidsbruk og engasjement, også fra frivillige organisasjoner og privatpersoner.

- Vi anmoder derfor om **god koordinering med eksisterende planprosesser**, slik at mulige synergier kan identifiseres og belastningen for medvirkende parter reduseres.
- FNF Troms, både som nettverk og gjennom koordinator, står til disposisjon og kan kontaktes dersom vårt bidrag/informasjon vurderes som relevant eller ønskelig.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms